

АНОТАЦІЯ

Штефюк О.О. Публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування в Україні: теоретико-правовий аспект. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (08 – Право). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2026 р.

Узагальнений короткий виклад основного змісту дисертації.

Дисертаційну роботу присвячено комплексному дослідженню публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування, зокрема через розкриття загальнотеоретичних та практичних основ їх закріплення в дискурсі аналізу сучасних наукових розвідок, законодавства у сфері місцевого самоврядування, новел законодавства про адміністративні послуги та адміністративну процедуру. Особливу увагу зосереджено на феномені публічно-сервісних повноважень – прояві парадигми людиноцентризму як невід’ємної складової європеїзації законодавства про місцеве самоврядування. Висвітлено зміни у розумінні особливостей публічно-правових відносин між індивідом та органом місцевого самоврядування через сервісну спрямованість останніх. Сучасні умови розвитку доктрини та практики адміністративного права, муніципального права впливають на зміну адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування в контексті необхідності розширення повноважень останніх саме в публічно-сервісній діяльності. Категорія «публічно-сервісні повноваження» є невід’ємною складовою адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування, що поступово знаходить відображення у вітчизняному законодавстві.

У *вступі* дисертаційного дослідження обґрунтовано актуальність теми; проведено аналіз теоретичну та практичну складові роботи; сформульовано об’єкт, предмет, мету, завдання дисертаційного дослідження; перераховано та обґрунтовано застосування відповідних методів наукового пізнання; сформульовано наукову новизну дослідження; зазначено про особистий внесок дисертанта, апробацію результатів дисертаційного дослідження; вказано

інформацію про структуру, обсяг та кількість використаних джерел у дослідженні.

У розділі 1 *«Повноваження органів місцевого самоврядування як необхідна складова їх адміністративно-правового статусу»* доведено, що ґрунтовні дослідження публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування в Україні не проводилися, незважаючи на велику кількість публікацій з тематики місцевого самоврядування. Проаналізовано положення доктрини адміністративного права, сформульовані за результатами досліджень категорії «повноваження органів місцевого самоврядування» як важливого та невід’ємного елементу їх адміністративно-правового статусу. Аргументовано, що публічно-сервісні повноваження демонструють зміну у взаємовідносинах між індивідом та державою, мешканцем конкретної територіальної громади й органом місцевого самоврядування через розвиток концепту «сервісна держава». Доведено, що категорії «публічно-сервісні повноваження» та «публічно-сервісна діяльність» взаємодоповнюючі й тісно між собою пов’язані. Обґрунтовано, що законодавство про адміністративні послуги послуговується категорією «публічно-сервісні повноваження» оскільки ним врегульовується порядок їх надання органами місцевого самоврядування, а їх публічно-сервісні повноваження забезпечують публічно-сервісну діяльність.

У розділі 2 *«Правова природа публічно-сервісних повноважень органів публічної адміністрації»* зазначено, що публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування поділяються на власні й делеговані, що залежить від того, чи передбачені вони одразу ж законодавством про місцеве самоврядування чи передані органами виконавчої влади в межах реформи місцевого самоврядування. Аргументовано, що концепція людиноцентризму безпосередньо вплинула на впровадження публічно-сервісних повноважень і стала результатом уведення поняття «послуги» як форми вираження публічно-сервісної функції держави. Доведено, що реформа децентралізації істотно змінила адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування та поступово розширює перелік публічно-сервісних повноважень з урахуванням положень Конституції України, Європейської хартії місцевого самоврядування

та законодавства у сфері місцевого самоврядування. Обґрунтовано, з-поміж наявних у чинному Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» власних або делегованих повноважень, наявні ті які спрямовують діяльність відповідного органу місцевого самоврядування на здійснення сервісної діяльності у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, благоустрою тощо. Вказано на необхідність внесення змін до чинного законодавства про місцеве самоврядування в частині розмежування повноважень між виконавчою гілкою влади та місцевим самоврядуванням задля уникнення конфліктів із місцевими органами виконавчої влади. Аргументовано необхідність змін у законодавстві про надання адміністративних послуг в контексті посилення спроможності органів місцевого самоврядування надавати їх якісно.

У розділі 3 «Адміністративна процедура реалізації публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування» встановлено, що категорія «принципи адміністративної процедури» формує основу для належної діяльності органів місцевого самоврядування в контексті реалізації матеріальних та процедурних основ під час взаємодії з індивідом при забезпеченні реалізації нею своїх прав і свобод через здійснення публічно-сервісної діяльності. Аргументовано, що принципи адміністративної процедури забезпечують ефективну діяльність не лише у відносинах зовнішнього, а й внутрішнього адміністрування. Це відбувається внаслідок того, що принципи адміністративної процедури впливають і на діяльність безпосередньо посадової особи такого органу: під час надання конкретної публічної послуги вона повинна вчиняти свої дії з врахуванням таких принципів. Встановлено позитивний вплив категорії «добре врядування» на вдосконалення механізму взаємодії між органами публічної влади та індивідом, що знайшло відображення в чинному законодавстві про адміністративну процедуру, яким забезпечується можливість органу місцевого самоврядування реалізовувати свої публічно-сервісні повноваження. Органи місцевого самоврядування, з огляду на еволюцію їх публічно-сервісної складової, вже є окремими учасниками публічно-сервісних правовідносин. Забезпечення процедурної складової реалізацією особою своїх прав є вагомим досягненням вітчизняного адміністративного права та

європейського поступу української держави в частині впровадження людиноцентристського підходу у діяльності органів публічної влади. Доведено, що вдосконалення законодавства про адміністративну процедуру суттєво розширить можливості для кращого впровадження європейських підходів, принципів комунікації особи з органами місцевого самоврядування. У цьому аспекті позитивним є прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру».

У розділі 4 «Порівняльно-правовий аналіз публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування» висвітлено загально-європейську тенденцію у законодавстві, яким урегульовується правовий статус органів місцевого самоврядування. Це стосується їх наділення публічно-сервісними повноваженнями завдяки проведенню реформ законодавства про місцеве самоврядування у країнах Європейського Союзу. Аргументовано, що публічно-сервісні повноваження закріплюються не лише на рівні спеціального законодавства, але й на рівні Конституції, що спостерігається як у країнах-членах Європейського Союзу, які вже тривалий час входять до його складу (Франція, Італія), так і в тих, які доєдналися нещодавно (Словенія, Румунія, Хорватія). Доведено, що національне законодавство, яким врегульовується надання публічних послуг у межах публічно-сервісних повноважень таких органів, формувалося під впливом європейського законодавства у сфері місцевого самоврядування. Визначено, що французька децентралізація сформувала відносини між органами місцевого самоврядування в громадах і містах та державною адміністрацією на рівні повіту, які ґрунтуються на принципах автономії, законності, відповідальності, співпраці та солідарності, відповідальності, співпраці та солідарності при розв'язанні проблем усього повіту. Досвід Італійської Республіки базується на імплементованому принципі субсидіарності з права Європейського Союзу. Встановлено, що формування місцевого самоврядування в Румунії, Словенії та Хорватії відбувалося із здобуттям незалежності та зумовлене прагненням доєднатися до країн Європейського Союзу. Публічно-сервісні повноваження належать відповідним

органам та передані їм під впливом прийняття національного законодавства та європеїзації.

Ключові слова: людиноцентризм, приватна особа, сервісна держава, публічна влада, органи публічної влади, органи місцевого самоврядування, публічне врядування, функції, компетенція, повноваження, публічно-сервісні відносини, публічно-сервісні повноваження, адміністративні послуги, адміністративна процедура, адміністративний збір.

ABSTRACT

Shtefiuk O. Public-Service Powers of Local Self-Government Bodies in Ukraine: Theoretical and Legal Aspect. – Qualification scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in Law, Specialty 081 – Law (08 – Law). – Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026.

A concise summary of the main content of the dissertation.

The dissertation is devoted to a comprehensive study of the public-service powers of local self-government bodies, particularly through an analysis of the general theoretical and practical foundations of their consolidation in the discourse of contemporary scientific research, legislation in the field of local self-government, and recent amendments to the legislation on administrative services and the administrative procedure. Special attention is paid to the phenomenon of public-service powers as an expression of the human-centered paradigm, which constitutes an integral component of the Europeanization of local self-government legislation and reflects changes in the understanding of the specific features of public-service relations between a private individual and a local self-government body through the service-oriented nature of the latter. Current conditions in the development of administrative and municipal law doctrine and practice influence the transformation of the administrative-legal status of local self-government bodies, emphasizing the need to expand their powers specifically in public-service activities. The category of “public-service powers” is an essential element of the administrative-legal status of local self-government bodies, which is gradually being reflected in domestic legislation.

The *introduction* to the dissertation research substantiates the relevance of the topic; analyzes the theoretical and practical components of the work; formulates the object, subject, purpose, and objectives of the dissertation research; lists and substantiates the application of relevant methods of scientific knowledge; formulates the scientific novelty of the research; indicates the personal contribution of the dissertation author and the testing of the results of the dissertation research; provides information about the structure, volume, and number of sources used in the research.

In Chapter 1, *“Powers of Local Self-Government Bodies as a Necessary Component of Their Administrative-Legal Status”*, it is demonstrated that comprehensive studies of the public-service powers of local self-government bodies in Ukraine have not been conducted, despite a large number of publications on local self-government. The provisions of administrative law doctrine formulated based on research into the category of “powers of local self-government bodies” are analyzed as an important and integral element of their administrative-legal status. It is argued that public-service powers reflect a shift in the relationships between the private individual and the state, as well as between residents of specific territorial communities and local self-government bodies, through the development of the service-oriented state concept. It is demonstrated that the categories of “public-service powers” and “public-service activities” are complementary and closely interconnected. It is substantiated that legislation on administrative services is linked to the category of public-service powers, as it regulates the procedure for their provision by local self-government bodies, while the public-service powers of these bodies ensure the implementation of public-service activities. The appropriateness of applying a civilizational approach in the study of public-service powers of local self-government bodies is justified as an effective method of scientific inquiry.

In Chapter 2, *“The Legal Nature of Public-Service Powers of Public Administration Bodies”*, it is substantiated that the public-service powers of local self-government bodies are divided into own powers and delegated powers, depending on whether they are directly provided by the legislation on local self-government or transferred by executive authorities within the framework of local self-government reform. It is argued that the human-centered approach directly influenced the

implementation of public-service powers and resulted from the introduction of the concept of “service” as a form of expressing the public-service function of the state. It is demonstrated that the decentralization reform has significantly changed the administrative-legal status of local self-government bodies and gradually expands the list of public-service powers, taking into account the provisions of the Constitution of Ukraine, the European Charter of Local Self-Government, and legislation in the field of local self-government. Among the own and delegated powers provided for in the current Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine”, there are those that direct the activities of the respective local self-government body toward the provision of service-oriented activities in education, healthcare, culture, public utilities, and other areas. The necessity of amending the current legislation on local self-government is indicated, particularly regarding the delineation of powers between the executive branch and local self-government, to avoid conflicts with local executive authorities. The study also argues for the need to amend the legislation on the provision of administrative services to enhance the capacity of local self-government bodies to provide them efficiently and with quality.

In Chapter 3, *“The Administrative Procedure for the Implementation of Public-Service Powers of Local Self-Government Bodies”*, it is established that the category of “principles of administrative procedure” forms the foundation for the proper functioning of local self-government bodies in the context of implementing both the substantive and procedural aspects during interactions with private individuals, ensuring the realization of their rights and freedoms through public-service activities. It is argued that the principles of administrative procedure ensure the effective functioning not only in the context of external relations but also in internal administration. This occurs because the principles of administrative procedure directly influence the actions of an official of such a body: when providing a specific administrative service, the official must act in accordance with these principles. The positive impact of the category of “good governance” on improving the mechanism of interaction between public authorities and private individuals is demonstrated. This is reflected in the current legislation on administrative procedure, which ensures that local self-government bodies can exercise their public-service powers. In light of the

evolution of their public-service component, local self-government bodies have become distinct participants in public-service legal relations. Ensuring the procedural aspect of an individual's exercise of rights is a significant achievement of Ukrainian administrative law and represents a step forward in the Europeanization of the Ukrainian state, particularly in implementing a human-centered approach in the activities of public authorities. It is demonstrated that improving legislation on administrative procedure will significantly expand opportunities for better implementation of European approaches and principles of communication between individuals and local self-government bodies. In this regard, the adoption of the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" is a positive development.

In Chapter 4, "*Comparative Legal Analysis of Public-Service Powers of Local Self-Government Bodies*", a general European trend in legislation regulating the legal status of local self-government bodies is established, particularly regarding their public-service powers, which has emerged as a result of reforms in local self-government legislation in European Union countries. It is argued that public-service powers are enshrined not only in special legislation but also at the constitutional level, as observed both in long-standing EU member states (France, Italy) and in those that joined more recently (Slovenia, Romania, Croatia). It is demonstrated that national legislation regulating the provision of public services within the scope of public-service powers of local self-government bodies has developed under the influence of European local self-government law. The French model of decentralization established relations between local self-government bodies in communities and cities and the state administration at the county level based on the principles of autonomy, legality, responsibility, cooperation, and solidarity in addressing county-wide issues. The experience of the Italian Republic is based on the implemented principle of subsidiarity derived from European Union law. It is established that the formation of local self-government in Romania, Slovenia, and Croatia was driven by the achievement of independence and the aspiration to join the European Union. The respective public-service powers belong to the relevant bodies and were conferred on them under the influence of national legislation adoption and the process of Europeanization.

Key words: human-centered approach, private individual, service-oriented state, public authority, bodies of public authority, local self-government bodies, public governance, functions, competence, powers, public-service relations, public-service powers, administrative services, administrative procedure, administrative fee.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Штефюк О.О. Публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування в Україні: в пошуку оптимального формату. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2022. №60. С. 34–38.
2. Ковбас І.В., Штефюк О.О. Сервісні повноваження органів місцевого самоврядування: поняття та основні принципи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції* № 2. 2023. С. 110–115. (Особистий внесок: Штефюк О.О. збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію яка стосується об'єкта наукового дослідження – сервісних повноважень органів місцевого самоврядування, аналізував інформацію, яка стосується понятійно-категорійного апарату, формулював висновки за результатами дослідження; Ковбас І.В. здійснив аналіз законодавства у сфері місцевого самоврядування, їх повноважень та видів).
3. Штефюк О.О. Публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування Румунії: загальний нарис. *Академічні візії*. 2025. (43). С. 1–8.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Штефюк О.О. До дискусії про публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування в Україні. *Гарантії та забезпечення прав людини в Україні: становлення, розвиток та перспективи*. Збірник тез

- доповідей та повідомлень за матеріалами круглого столу, присвяченого Міжнародному дню прав людини (м. Харків, 4 грудня 2022 р.). Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2022. С. 130–134.
5. Штефюк О.О. Правова природа публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування в Україні. *Забезпечення прав людини в умовах воєнного стану в Україні*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (15 грудня 2022 року): ел. збірник / Ред. кол.: О. Васильченко; О. Лотюк; П. Діхтієвський; В. Пашинський; А. Матат. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022. С. 150–152.
 6. Штефюк О.О. Нормативно-правове закріплення публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування в Україні в сучасних умовах. *Трансформація законодавства в умовах воєнного стану та післявоєнного часу: стан та перспективи*. Збірник тез доповідей та повідомлень за матеріалами круглого столу (м. Харків, 17 березня 2023 р.). Харків. НЮУ ім. Ярослава Мудрого. 2023. С. 216–219.
 7. Штефюк О.О. Правові аспекти діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. *Еволюція доктрини адміністративного права в Україні*. Збірник тез доповідей та повідомлень за матеріалами круглого столу присвяченого 30-ти річчю Національної академії правових наук України (м. Харків, 19 травня 2023 р.). Харків. НЮУ ім. Ярослава Мудрого. 2023. С. 155–158.
 8. Штефюк О.О. Публічно-сервісні повноваження органів місцевого самоврядування як невід’ємна складова захисту прав людини публічною адміністрацією. *Права людини та публічне врядування в сучасних умовах: Матеріали VI Міжнародного правничого форуму, м. Чернівці, 9 червня 2023 р.* Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 267–271.
 9. Штефюк О.О. Правові принципи реалізації публічно-сервісних повноважень органами місцевого самоврядування. *Публічна влада: проблеми реалізації повноважень в умовах воєнного стану та відбудовного періоду*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (22 лютого 2024 року): електр. збірник / Ред. кол.: О.

- Васильченко; П. Діхтієвський; Т. Коломоєць; А. Мамула; В. Мушенок; В. Пашинський;. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2024. С. 381–384.
- 10.Штефюк О.О. Судовий захист прав, свобод, інтересів особи під час дії воєнного стану. *Права людини та публічне врядування в сучасних умовах*. Матеріали VII Міжнародного правничого форуму, 28 травня 2024 р., м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, І.І. Бабін, О.І. Ющик, І.Ж. Торончук, П.І. Крайній. Чернівці : Технодрук, 2024. С. 300–303.
- 11.Штефюк О.О. Принципи адміністративної процедури як основа реалізації публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування в Україні. *Стандарти належного адміністрування: європейські підходи та впровадження в Україні* : збірник тез за матеріалами панельної дискусії VIII Харківського міжнародного юридичного форуму (25 вересня 2024 р.). – Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 131–138.
- 12.Штефюк О.О. Особливості публічно-сервісних повноважень органів місцевого самоврядування Румунії. *Молодіжна наука заради миру та розвитку*. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (12-14 грудня 2024 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. С. 167–171.
- 13.Солодан К.В., **Штефюк О.О.** Особливості надання електронних адміністративних послуг. *Публічна влада в умовах режиму воєнного стану: виклики, рішення, європейський вектор*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (10 квітня 2025 року): електр. збірник / Ред. кол.: О. Васильченко, П. Діхтієвський, Т. Дідич, О. Банчук, Т. Коломоєць, І. Гаєвський, Р. Усенко, В. Пашинський, Г. Дубов, В. Яцуба; за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора Петра Діхтієвського. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. С. 52–54. (*Особистий внесок*: Штефюк О.О. збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію яка стосується об'єкта наукового дослідження – електронних адміністративних послуг, аналізував інформацію, формулював висновки; Солодан К.В. здійснила

аналіз теоретичного та правозастосовного матеріалу щодо особливостей адміністративної процедури надання електронних адміністративних послуг).

Наукові праці які додатково відображають наукові результати дисертації

14. Shtefiuck O. Peculiarities of the legal regulation of public-service powers of local self-government bodies in the European Union member states. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2025. №2. P. 160–168. ISSN 1339-7915.